

K-6599
1929 №8
84869

K 7002

№ 8 Серпень 1929

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

журнал лівої
формації мистецтв

Д Е Р Ж А В Н Е
ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ
НА ЩОМІСЯЦЬНИЙ

НО
ГЕНЕ.

заг. витр. "НГен"

СЕРГІЙСЬКА ВУЛ. № 1
ТОРГ. ДАКІЗА
1-28-1-30

У ЖУРНАЛІ БЕГУТЬ УЧАС
ХАРКІВ: Д. Бузько, Гро Вакар, О. Влизько, Д. Голу
Віктор Вер, С. Войнілович, Свир. Гранка, М. Гаско, В.
лов, Л. Зимний, О. Касьянов, В. Кашиницький, інж. Ф.
драшенко, Ол. Корж, арх. Л. Лоповок, І. Мало
арх. Ів. Малоземов, О. Мар'ямов, С. Мельник, Л. Не
А. Петрицький, Ол. Полторацький, А. Санович, Ми.
Семенко, Дан Сотник, І. Терентьев, М. Щербак, Гео
рупій, арх. Я. Штейнберг, арх. Г. Яновицький. КИЇВ: С
Власенко, Дзига Вертов, С. Драгоманов, В. Ковалевс
Гл. Затворницький, О. Каплер, М. Кауфман, Ю. Палі
[пр. В. Пальмов], Е. Свілова, [Леонід Скрипник], М. С
пр.] Таран, З. Толкачев, Л. Френкель, М. Холостенко. ОД
Б. Бучма, О. Перегуда, М. Терещенко. МОСКВА: Н. А
О. Брік, О. Ган, С. Ейзенштейн, С. Кірсанов, Гео Кол
В. Маяковський, П. Незнамов, В. Перцов, А. Родче
Татлін, С. Третьяков, Н. Чужак, А. Чужий, В. Шкловсь
ЛЕНІНГРАД: Л. Арнс, К. Малевич, М. Матюшин, Ес
тер, Г. Петніков. ПАРИЖ: Євген Деслав, Enrico Pramp
БЕРЛІН: Johannes Becher, Rudolf Leonhard, Prof. Moh
Nagy, Herwarth Walden. ПРАГА: Антін Павлюк. ЛЬВ
П. Ковжун та інші.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

По СРСР: на 12 міс.— 7 крб., 6 міс.— 3 крб. 75 коп., 3 міс.— 2 к
1 міс.— 70 коп. ЗА КОРДОНОМ: на 12 міс.— 4 дол. 55 с., 6 міс.
2 дол. 45 с., 3 міс.— 1 дол. 30 с., 1 міс.— 45 с.

ЖУРНАЛ ВИХОДИТЬ РЕГУЛЯРНО НА ПОЧАТКУ КОЖНОГО МІСЯ
ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЮТЬ: СЕКТОР ПЕРІОДВИДАНЬ Д
УПОВНОВАЖЕНІ ПЕРІОДСЕКТОРУ СКРІЗЬ ПО УКРА
ФІЛІІ ДВУ, ПОЧТОВІ КОНТОРИ ТА ЛИСТОНО

БЕЗПЛАТНИЙ ДОДАТОК до журналу для р
них передплатни

ВЕЛІКІЙ КОБЗА
МИХАЙЛЯ СЕМЕНКА

Адреса редакції: Харків, Сергіївська пл., Моск. ряди, 11, Періодсектор ДБ

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

ЖУРНАЛ ЛІВОЇ
ФОРМАЦІЇ МИСТЕЦТВ

ТРЕТІЙ РІК ВИДАННЯ

№ 8 СЕРПЕНЬ 1929

МИСТЕЦТВО ЯК ЕМОЦІОНАЛЬНА
КАТЕГОРІЯ КУЛЬТУРИ ВІДМИРАЄ

ПОВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВІДМИРАННЯ
МИСТЕЦТВА ПОЗНАЧИВСЯ ДЕСТРУК-
ТИВНИМИ НАПРЯМКАМИ У МИСТЕЦТВІ
О С Т А Н Н І Х   Д Е С Я Т И Р І Ч

РАЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ, ПОСТАВЛЕНІ
ПЕРЕД МИСТЕЦТВОМ СЬОГОДНІ, ПЕРЕ-
КЛЮЧАЮТЬ ЙОГО НАКОНСТРУКТИВНИЙ
ШЛЯХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МИСТЕЦТВ

ФУНКЦІОНАЛЬНІ МИСТЕЦТВА ВІДОГРА-
ЮТЬ СОЦІАЛЬНО-КОРИСНУ РОЛЮ
В ЗАГАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІСТИЧ-
НОГО БУДІВНИЦТВА В ПЛЯНІ УНІВЕР-
САЛЬНОЇ УСТАНОВКИ НА КОМУНІЗМ

НОВА
ГЕНЕРАЦІЯ

ПОВ'ЯЗУЄ ЕТАП ДЕСТРУКЦІЇ
МИСТЕЦТВ, ЩО ЗАКІНЧУЄТЬСЯ, І ЕТАП
КОНСТРУКЦІЇ ЇХ, ЩО РОЗПОЧАВСЯ,
ВВАЖАЮЧИ ОБИДВА ЦІ ЕТАПИ ЗА
СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ ЄДИНОГО
ДІАЛЕКТИЧНОГО ПРОЦЕСУ РОЗВИТКУ
ЛІВОЇ ФОРМАЦІЇ МИСТЕЦТВ

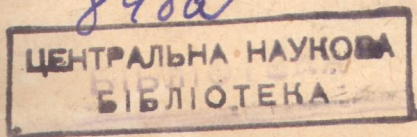
К 6599

ЗМІСТ № 8 ТА ЗАУВАЖЕННЯ РЕДАКЦІЇ

Стор.

1. Редакція. В. Н. ПАЛЬМОВ	2
2. МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО. „З закордонних віршів“.— 4 вірші, з яких 2 останні виконано в гостро- пародійному стилі	2 — 4
3. С. СКЛЯРЕНКО. „Борис Джин із Подолу“.— Кіно- роман	5 — 16
4. ОЛ. КОРЖ. „Реючемо“.— Вірш	17 — 18
5. В. КОВАЛЕВСЬКИЙ. „Баллада про бляшані кухлики“.— Глава I великої поеми на тему з кооперативного життя	18 — 24
6. І. МАЛОВІЧКО. „Наука й релігія“.— Вірш.	24 — 26
7. В. ПАЛЬМОВ. „Про мої роботи“.—Стаття небіжчика, що пояснює його принципи роботи.	
В портфелі редакції є ще кілька статей цього найвизначнішого лівого маляра, які будуть уміщені в найближчих числах „НГ“	27 — 29
8. ЛЕСЬ ПОДОРЖНИЙ. „Чим був і чим став театр Березіль“.— Лист до редакції старого березильця, відомого актора театру „Березіль“. Редакція розглядає як громадський документ великої ваги і принципіального значіння, який зводить завісу перед внутрішнім станом театру і наочно доводить, що без авторитетного втручання в процес розвитку й занепаду театру „Березіль“ широкої революційної громадськості, а також відповідних керуючих культурних органів, театральний процес в цілому на культурному фронті УСРР зазнає великих поразок, що вже й зараз гальмують розвиток пролетарської культури. Ми сподіваємося від керівника театру „Березіль“ т. Курбаса вичерпуючої відповіді по зачеплених в листі т. Подорожного питань.	29 — 33
9. С. ВОЙНІЛОВИЧ. „Теорія екстракції“, ч. II. „Вільна творчість і мистецька робота“.	
Друга стаття цього автора з циклу статей про теорію екстракції. В цій статті на досвіді критики мистецького впливу (див. „НГ“ № 7) подаються перші нормативні положення нашої мистецької практичної роботи — екстракції. Панфутуристи перші дають наукові, реальні норми для мистецької роботи всупереч „описовим констатуванням“ „теоретиків літератури“.	33 — 41
10. БЛЮКНОТ	41 — 46
11. К. МАЛЕВИЧ. „Конструктивне малярство російських малярів і конструктивізм“.— Стаття	47 — 54
12. А. КУРС. „Про журнал „Настоящее“.—Стаття редактора цього найцікавішого журналу, що видається в Новосибірську	54 — 57
13. С. МИХАЙЛОВИЧ. „Берлін переустатковує свої майдани“.— Стаття.	57 — 60
14. В. МІРЕР. „Планування й забудова м. Вашингтона“.— Стаття	61 — 62
15. НАШ БЮЛЕТЕНЬ	62 — 63
16. ФОТО Й РЕПРОДУКЦІЇ	
Табл. 1 — 2. М. Бродський, і А. Ніколаєв. Кіно- плякати.	
„ 3 — 4. Роботи А. Петрицького.	
„ 5 — 7. Постановка „Командарм 2“ в театрі ім. В. Мейерхольда.	
„ 8. Дан Сотник.— Загадковий малюнок.— Фото.	
„ 9 — 10. Ілюстрації до статті К. Малевича.	
„ 11 — 12. Ілюстрації до статті С. Михайловича.	

84869

ПАЛЬМОВ В. Н.

7-го липня передчасно вмер у Києві наш співробітник, великий лівий маляр і старий футурист, активний член мистецької організації ОСМУ і професор Київського Художнього Інституту — В. Н. Пальмов.

Лише в травні цього року відбулася в Києві нарада київського активу ОСМУ і редакції журналу «Нова Генерація». На цій нараді т. В. Н. Пальмов був одним з найактивніших прибічників і ініціаторів найтіснішого співробітництва цих двох найреволюційніших пролетарських мистецьких угруповань — груп лівої формації мистецтв, об'єднаних журналом «НГ», і ОСМУ, представників нового і образотворчого малярства. Роботи наші лише почалися. Ми ще їх не закінчили. В № 6 «НГ» ми вмістили знімки з кількох нових праць В. Н. Пальмова.

В № 7 ми почали друком серію його статтів.

Ми втратили одного з наших найкультурніших співробітників, якого тількищо придбали. Це тяжка втрата.

Але будем іти вперед. Нові сили ростуть, зростають, і нам відомо, що не без участі дорогого В. Н. Пальмова.

Редакція.

З ЗАКОРДОННИХ ВІРШІВ

МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО

І. КОНКРЕТНА ПРОПОЗИЦІЯ

ДО ВСІХ ЛІТЕРАТУРИ, МИСТЕЦТВА Й НАУКИ РОБІТНИКІВ, ЩО ЇХ
НКО ЧИ ІНШІ ВІДПОВІДНІ УСТАНОВИ МАЮТЬ ВІДРЯДЖАТИ У ЗА-
КОРДОННУ ПОЇЗДКУ

Товариші!

Говорю серйозно: без европ нам —

як попам без

душі:

обійтись ніяк не можна:

відсутність масштабів і рівноваги — смерти тотожна

і може створитися той китайський мур,

що буде корисний лише для хоробливих ухилів і радянських

халтур.

Европа — не хитра штука,
 і це мусять побачити всі.
 Тут не їдять хліба, але кажуть, що без хліба ми з більшовизмом потонимось.
 Зате їдять сіль.
 Але щоб була нам від европ наука —
 давайте умовимось :
 купуйте лише те, чого в нас нема,
 а для такого небагато треба доларів.
 Отже, коли Республіка каже, що валюти чорт - ма,
 і щоб не було між нами зайвих спорів,—
 давайте урегулюємо командировочну проблему,
 щоб не ставили ми один одному ділеми.
 Я пропоную виробити спеціальний список,
 щоб зобов'язував би кожний командировочний писок
 обмежити себе кількістю вітрин і торговельними дивами,
 щоб поза їх межами ми більше ходили,
 щоб ширше бачили й привозили дійсно корисного для соціалізму, а не для
 для здивовування мішан, добра —
 щоб не кричали, як папуги, наші міщани европам „ура“.
 Тоді за невеличку валюти горку
 ми їздили б за кордон усі щороку.

Берлін. 29/I 1929.

II. ПІСНЯ ПОЕТА, ЩО ПРОБУВ ТРИ ТИЖНІ У БЕРЛІНІ ЗА КОМАНДИ- РОВКОЮ НАР. КОМ. ОСВІТИ

Виганяє, як матка — плід, Берлін командированого поета
 бо він уже витратив усі марки на крам, що замовила перед від'їздом жінка —
 йому огидла вже косоока Шпрее, та й
 кров од незвичного посту
 біжить
 кровогоном
 надто гірко.

Ах Берлін, Берлін, місто мікробів кашлю, нежиті й грипу !
 Ах Берлін, і святкові вітрин принади !
 І кафе, і кіно, і рев'ю, і райнгардовський цар Едіп,— у
 пролетарському
 засумленому серці
 скипілися
 всі твої універмаги, вертгайми, каведе і ювелірні склади !

Ах Берлін, Берлін — чорний Берлін, як каже Семенко,
 нудний Берлін, місто безавантурне самогубців, як каже Влизько !
 Чи дасть мені ще
 Радянська наша влада кохана
 долларів !
 хоч невеличку жменьку —
 щоб і на той рік хоч трохи я відчув себе у справжню культуру, європейську,
 закоханим !

Берлін. 27/I. 1929

III. НАКАЗ ГЕТЬМАНСЬКІЙ УПРАВІ НА ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ НА ЕМІ-ГРАЦІЇ

I. Гетьманський монархічний рух — це ідея (а не щонебудь таке).

А тому наказую спиратися на три неподільні основи:

- а) кермуючу ідею вищезгадану — ідею Української Трудової Монархії (хоч діло й дуже таки важке),
- в) організацію і с) Гетьмана (його рід), що існує й зараз у Берліні живісінький і здоровий.

II. Для практичного переведення в життя, хоча б у теорії приємних для нас, потрібних як до соли хліб завдань нашого руху — цим наказом організуємо ми Раду Присяжних і членів Гетьманської Управи. Не витягайте покищо міністерських жупанів із скринь, а що є Вашого духу плекайте, бережіть і викристалізовуйте нашу православну хліборобську справу.

III. Голові Гетьманської Управи — наш зовнішньо - політичний наказ: до св. Троїці пристосувати якусь хоч поганеньку теорійку — бо без теорійки між порядні люди вийти ніяк не можна — для ідеологічного окреслення нашого руху. Наказуємо також форсувати нашу теорію невпинно.

Для цього Ми призначаємо Вас — шановного класократа Вячеслава Липинського.

Павло Скоропадський,
Ваннзее, 21. III. 1927.

Берлін. 29/I 1929.

IV. ГІМН ХЛІБОРОБІВ - ГЕТЬМАНЦІВ

Ще не вмерли пшениця й жито
на плодючих наших ланах,
у гетьманських могилах зарито
наше право, державу і фах.

Гей - гей гетьманці, гей брати - гетьманці,
разом всі до купи — за Украї - ну!
Надягай рушницю, сорочок уранці —
сміливо у похід за батьківську матню!

Згинуть охлократи, хай згинуть демократи,
тільки класократи — ой! — нехай живуть!
Ми — за рідне військо, ми — за рідні грати,
поки ж що — Берліном козаки йдуть.

Гей - гей, гетьманці, гей брати гетьманці,
за гетьмана - пана, за Украї — чхну!
Надягай рушницю, — буде похід вранці,
за сорочку й свитку, за рідну матню!

По Берліну йду, коня — в думці — веду,
по - пе - ре - ду трудовий наш гетьман Скоропад.
Ві гейт ес інен? Іх данке, ес гейт мір гут,
за гетьмана - пана я вмерти буду рад.

Ой жеж гетьманці, ну й жеж гетьманці,
за пасіки й садиби, за Украї - ну ж бо ну!
П'яні за вечерею — вип'єм ще й уранці,
за гетьмана - пана, за його мошну!

Берлін. 29/I. 1929.

БОРИС ДЖИН ІЗ ПОДОЛУ
СЕМЕН СКЛЯРЕНКО

Кіно - роман

ЧАСТИНА ПЕРША

1.

Від пристані, що на Дніпрі, до Подолу йдуть вантажники. Всю ніч вони розвантажували пароплави, які прийшли від Дніпропетровського, Гомеля, Кременчуку. Носили важкі корзини з садовою та овочами (що дратують носа пахощами), носили важкі скрині із залізом, клунки перекупок, клітки з курями та гусями.

Дехто, потайки через вузькі двері на кормі пароплаву, під одежою носив пляшки з самогоном та проводив червонопиких баб - самогонниць, які йдуть від Стайок без квитків, ховаються в каютах матросів від контролю, а за те матроси п'ють отруйну рідину, що дхне дуже перегаром, заїдають пахощі цибулею та оселедцями, а луска з оселедців липне до одягу, липне до вида.

Довгу ніч працювали матроси, натомилися плечі вантажників, то тепер, коли тане туман над Дніпром, коли ще тільки ланцюговий міст тремтить, бо вода парує, йдуть вантажники на Подол, щоб випити чарку - другу в пивниці Самуїла Джина й не так випити, як погріти перемерзле від туману та вогкості тіло, посидіти там, послухати, як сліпий Мойша грає на піяніно, а від музики тієї голова болить принадно й пригадується далека домівка, якої вантажники не мають.

А коли йдуть вантажники, то на розі Нижнього Залу й Олександрівської зустрічають міліціонера, що веде безпритульного. Безпритульний, хлопчик років 12-ти, плаче, бо йому кортить їсти, в міліції його не нагодують, а будуть протоколи писати, чому він сьогодні вкрав два пиріжки в перекупки на базарі.

Цілий день будуть допитувати безпритульного, тільки над вечір його випустять, а тоді вже буде пізно красти, бо базар розійдеться.

— Пустіть, дядю!— просить безпритульний. Йй богу, я більш не буду красти!

Але міліціонер міцно держить його за рукав.

Назустріч ідуть вантажники. Найбільш кремезний з них Данило Корчак бачить сльози на очах безпритульного, пригадує Корчак, як зимою, коли річка трупом лежала під важкою шкаралупою криги, доводилося вантажникам поневірятись, бо не було роботи, як вантажники з голоду крали шматки хліба на базарі, пригадує це Корчак, зупиняється, промовляє:

— Пусти хлопця! Не муч його...

І постать його, як і постаті всіх вантажників, що зупинилися й стоять навколо,— то постать переможця, горда постать людини, що має в кишені потім зароблені гроші, має права їсти й пити.

Міліціонер пускає руку хлопчика, біжить безпритульний назад до базару, а вантажники йдуть далі.

2.

На Олександрівській вулиці, якраз біля базару, пивниця Самуїла Джина. Раніш прізвище Самуїла було Джулевич, але коли він побував у Америці, то прізвище змінив на Джина.

Над дверима пивниці написано:

П И В Н А Я

Д ж и н и К - о .

Пиво Киевского Харчотреста

Распивочно и на вынос.

ИГРАЕТ ПЕРВОКЛАССН. МУЗЫКА.

А на дверях пивниці спритний лікар, знайомий Джина, почепив об'яву.

Д-р І. П. РАТМАНСКИЙ

ул. Леніна — III 6

Новейшие методы лечения триппера, сифил., моче-
полов. болезней и полового безсилия. Кожные бо-
лезни. Женщин от 3 — 5. Прием 11 — 7.

На цій об'яві хтось дописав :

✓ — Сифиліс не позор, а счастье!

Вантажники зупиняються біля дверей пивниці, входять. І сліпий Мойша — музика починає дужче грати, пальці швидко бігають по клавішам.

— Дві пляшки горілки! — каже Корчак. — Тільки холодної, з рососою, а на закус оселедчика!

П'ють вантажники з насолодою. Закочують очі, перед кожною чаркою приказують :

— Дай боже, щоб жили - жили та чорт його зна, де й подівалися.

Або так :

— Благослови боже напиток сей, його бо пили Авраам, Ісаак і ми п'ємо, восклицаю : Вийде з тебе нечиста сила й вселиться дух святий.

Музиці кажуть :

— Заграй смутної, щоб вона нам аж на плечі сіла!

І Мойша грає.

3.

Горілку вантажникам подає не Самуїл Джин. Він сидить, як господар, біля каси. Каса приймає в свою шухляду гроші, а відвідувачам пивниці показує, скільки грошей вони пропили. Вантажникам горілку подає служник Генрих. Він уміє низько схилити голову перед відвідувачами. Вантажникам на стіл він становить дві пляшки горілки, порізану дрібними клаптиками тараню, чорний хліб.

— Дай цибулину, — каже Корчак. — До гіркого гірке личить!

Генрих кладе цибулину. За цим столом вже хтось раніш сидів. На підлозі біля ніжки столу лежить великий недокурочок. Один з вантажників бере його, запалює. Генрих підходить до вікна, позирає на вулицю. Автобус повзе, немов ватітна черепаха. Коли Генрих дивиться, очі його, як каламутна вода.

Пляшки перед вантажниками порожніють.

— Ще дві, пропивай нажите!..

4.

Самуїл Джин встає з-за каси. Шухляду довго замикає невеликим ключем. Пробує за клямку, чи добре заперто. Йде сходами. Тіло Самуїла дебеле, важке. Під ногами його вгинаються сходи.

Вузький, напівтемний коридор. І далі вгору сходи. Важко ступає Самуїл. Зупиняється, виймає з кишені хустку, витирає лоба. Мокріє хустка. З лоба крапле піт.

Біля дверей сидить кіт. Білий, але забруднився сажою. Самуїл бере його на руки, пестить. Входить до кімнати.

5.

Двоє вікон. Фіранки, канарейка в клітці.

Дружина Самуїла порається біля печі. Кочерги, горшки, сковорода.

Дівчинка Рахіль дивиться на папірець.

— Расписание уроков —

У Рахілі гарні очі. Довгі брови, на щоках рум'янець. Мати поглядає на Рахіль.

6

— І доки ти вчитися будеш? Заміж пора, а вона до школи ходить!

Біля вікна син Самуїла Джина — Борис. Високий, сухорлявий. Червоні цятки в куточках очей, немов вогником виблискують. До того очі часто задивляються в одно місце. Непорушні вони. Такі, як у божевільних...

— У тебе сьогодні іспит? — запитує Самуїл.

— Так, тату.

— Вчись, — незабаром інженером будеш!..

До вікна підходить Самуїл. Внизу Поділ. Базар, ятки крамарів, трамвай, далі пристань, Дніпро, міст.

І вже не бачить Самуїл нічого. Запона перед очима. А з неї поволі випливає обличчя Бориса. Більшає й більшає обличчя, аж поки одні очі не займають собою всього місця.

Дивиться Самуїл на Бориса. А він сидить, немов дитина мала — маленький, сухорлявий. Очі, немов грим під ними.

— Будемо снідати?!

6.

Вантажники далі п'ють.

— Не налягай на закус.

Корчак випиває велику чарку горілки, а закусує пір'иною з тарані. Довго її обсмоктує.

Родина Джина снідає. Курка, молоко, білий хліб. Рахіль маслом намазує шматок булки, дає коту. Кіт нюхає, — не їсть. Борис бере шматок курки, дивиться на неї, кладе назад.

До пивниці заходить ще гурт вантажників. У кутку сидить повія. Пляшка пива. Підозрілий ніс.

— Молодая девочка
родила ребеночка,
на ноги поставила,
блатовать заставила...

— Мовчи — Самуїл Джин іде...

— Нехай...

— На баночку на бану...

Жисть-малина.

7.

Пивна Самуїл Джин.

Виходе Борис та Рахіль. Генрих крізь вікно дивиться їм у слід.

Мойша грає. У нього немає очей. Там, де вони повинні весело блищати, дві червоні западини криваві, сльози біжать з очей.

— Де твої очі, Мойше?

— У петлюрівців очі...

Дебелий петлюрівець гострою, розпеченою спичкою залізною виколує очі, попід очима, аж до рота течуть два струмочки крові...

У Мойші з очей течуть сльози.

— А де твоя доля, Мойше?

— Там...

Каса Самуїла Джина. Швидко обертається рурка біля каси, цифри плигають

1 — 27, 2 — 76, 6 — 31...

— Де твої гроші, Мойше?

0 — 00, 0 — 00, 0 — 00...

Руки Мойші бігають по клавішам.

Самуїл Джин сидить за касою.

8.

Ключ журавлів у небі. Мають крилами.

Київ, як його видно журавлям.

На розі вулиці стоїть Борис. Дивиться вгору, де журавлі.

— Коли б отак полетіти, Рахіль?!

— Правду каже тато, що ти хорий на голову.

Далі й далі журавлі.

— Ходім, коли не кортить під автобусом бути.

9.

Хрещатий. Юрба, як крига на Дніпрі. Голови, руки, ноги.

Кригоплав, крижина на крижину вискакує, на тисячі скалок розсипаються обидві.

Вітрини.

Запечене порося. Його притрушує травичкою пузатий продавець.

Книжки. „Капитал“ — Маркса. „Національне питання“ — Ленін, „Ключи щастя“ Вербицкая.

Автомат. Негр палить цигарку. Автоматичні рухи.

— Раз - два, раз - два ...

Рахіль зупиняється.

— Поглянь, Джин, які гарні очі, он у того хлопця!

Борис дивиться.

Журавлині очі.

10.

Пісня вантажників.

— Ой, походжено, ой поброджено та біля ставу кіньми.

— Ой то - ж не кіньми — то журавушка з дітьми.

— Ой журав грає та виграє, а журавушка дибле,

— Ой молодая шинкарочка та горілочку сипле.

Порожні пляшки, кістки з тарані.

Повія спить за столом. Слина тече з рота. Самуїл Джин дрімає.

— Ой вона сипле та наливає, а грабар випиває.

Співають вантажники, а кожному так кортить спати.

І щоб сон бачити.

11.

Степ широкий. Кінця - краю йому немає. Жито колоситься, красується.

Косарі за ручкою ручку кладуть.

Потім у холодку, під кучерявим дубом (від нього тінь, немов пляма чорнила на прозорій стерні сухій) лежать косарі.

Вгорі небо. І одна хмаринка висить там.

— Ой вона сипле та наливає, а грабар випиває ...

Аероплян над степом.

12.

Біля пристані. Гомін, рух, кричать перекупки. Яруси мішків із зерном. На мішках спить Корчак.

Другий вантажник лоскоче босі ноги йому.

Корчак встає — п'яні очі. Кулаком межи очі вантажнику. Той заюшується кров'ю.

Міліціонер веде Корчака.

Безпритульний поспішає за ними, дає Корчакові цигарку.

Корчак співає.

Біля пристані в Києві.

„Пролетарська правда“ — газетник.

„Цигарки — комборбез“.

„Лоторея без програшу — окркомпом“.

13.

Пароплав. Далеко від Києва.
Трюм. Кам'яне вугілля.
Середня палуба. Цукор. Рветься мішок, цукор струмочком біжить.
Горішня палуба. Кури в корзинах. Полуниці, суніці.
Далеко на горі вимальовується лавра київська.
Бабуся (вид, немов кора на старому дереві) христиться.
Біля стерна позіхає стерновий.
Стерно крутиться.
Пароплав ріже носом воду.

ЧАСТИНА ДРУГА

1.

Пивниця. Мойша грає. Проходить Рахіль з подружжям.
— Мойше, йди до мене! — гукає Самуїл Джин.
Широко ступаючи та посилаючи вперед руки (так ходять сліпі), Мойша йде до Самуїла.
— Коли б ти бачив, яка хороша моя Рахіль. Вона, як сонце ...
— А її чоловік — він, як ...
— Як очі, що все бачать? ...
Так, Мойше, як очі, що все бачать!

2.

Борис Джин у канцелярії політехнічного інституту.
— Посвідчення. Борис Джин ... інженер ...
Авдиторія. Старий професор. Окуляри на носі й на чолі.
— Борис Джин перший збудує залізницю на місяць!
Сміється, немов кашляє.
— Ще розкажіть про ваш міст через Дніпро!
Борис Джин малює на чорній дошці. Риси, числа, цифри, альгебрійні та тригонометричні значки.
Професор перевіряє.
— Гарно ... але неймовірно!
Борис вклоняється, йде з кімнати.
Професор до свого асистента.
— З нього буде або великий інженер, або ...
Асистент на голову професора зодягає капелюха.

3.

Лікарня нервових хвороб. —
Борис Джин у черзі.
Його сусідка шепоче:
— Коли ви Людовик, то я вас люблю з того часу, коли був всесвітній потоп.
Другий сусід.
— Я винайшов нове гальмо, що допоможе нам зупинити землю.
Його товариш додає.
— Ми зупинимо так землю, щоб Америці сонце не світило, й тим віддячимо капіталістам. Вони відрізали груди моєї дружині.

4.

Борис у кімнаті лікаря.
— Там, у передпокої у вас страшно. Там лише божевільні?!
Лікар запалює цигарку.
— Тих, що розмовляють, як божевільні, — ми вилікуємо.
Борис Джин розповідає, що вночі кепсько спить, що привиди бачить, що жахається. Нервує, з батьком свариться.

- Лікар уважно дивиться на нього, слухає, зазирає в очі.
— Треба заспокоїтися. Пити бром. Спочивати.
— Але є робота! Треба проєкта моста скласти!
— Це згодом. Покищо — спокій...
Непомітно на стіл лікаря Борис кладе червінець. Виходить.
— Тих, що в приймальні, не лякайтеся. Страшні не ці божевільні, а ті, що говорять немов нормальні речі.
Лікар дивиться на червінець, ховає його.
5.
Ніч у кімнатах Джинів. Мати спить.
Рахіль палко цілує свого чоловіка.
— Гарно нам, а щоб гарні були наші діти.
Борис під скупую лямпочкою над плянами.
Самуїл Джин дрімає в пивниці.
6.
Входить повія з робітником. Щось шепоче Самуїлу Джину. Дає гроші. Самуїл Джин відмикає кімнатку, що під сходами. Повія з робітником ідуть туди.
Генрих відбив пляшку з горілкою, ковтає кілька разів. Знов закриває її.
Мойша грає.
У пивниці повно.
7.
Борис Джин спускається сходами. Проходить через пивницю. Дивиться на батька, що нишпорить біля п'яного.
Виходить на вулицю. Мерехтять ліхтарі, вулиця порожня, назустріч п'яний.
Володимирська гірка. Ослони. Внизу Поділ. Рівні нитки ліхтарів. Ланцюговий міст.
Борис сидить на ослоні. Вночі, замислився.
8.
Підходить жінка. Запалює цигарку. Під променем цигарки видно, як блищать її очі, золоті зуби в роті.
По той бік Дніпра, на Трухановому острові хтось пускає ракету. Вона високо летить в небо. Розсипається там на тисячі скалок, стухає.
Жінка запалює нову цигарку.
— Вам не смутно???
Борис Джин сідає на другого ослона.
І поруч з ним сідає вона.
9.
Борис прислухується.
Хіба вночі літають аероплани?
— Так, літають.
(Рахіль цілує свого чоловіка, впивається йому в губи).
— Так, гарно, мій любий.
10.
— Вам не смутно?
— Так! Смутно!
Темною алеєю йде Борис Джин, а з ним жінка. Нижче по гірці, де затінь кущів. Темно. Горить сірник. Жіночі ноги. Ляковані черевики.
— Ви повія!
— Ні, я люблю вночі шукати тут на горі божевільних, що не знають утіхи в житті. Я їх люблю, даю втіху, а вранці вони мене забувають.
Борис схиляє перед нею коліна.
(Собака біжить вулицею, побачила другу, далі побігли вдвох).
Борис цілує жінку.
Ракета високо над землею горить.

11.
— Я вам мушу заплатити?
— Так.
Борис нишпорить у кишенях, виймає гроші.
Жінка йому дає ляпаса.
12.
Світанок тільки народжується. Борис поспішає додому. Входить у пивницю —
назустріч повія й робітник.
Борис спльовує, поспішає нагору, в свою кімнатку.
І потім спить Борис.
13.
Професор. Авдиторія:
— Страшні ті божевільні, що говорять нормальні речі.
Жінка з бульвару:
— Схід має пахощі поцілунку...
Міст через Дніпро.
— Яка це ріка?
— Дніпро.
— А може й ні?...
— Може...
— Я так хочу простору, хочу волі, так все обридло. Батько, сестра...
14.
Хрещатий в Києві. Продавець. Цяцька для дітей. Коли смикати за кінець мо-
тузка — цяцька моргає очима, показує язика.
— Купіть на щастя, — будуть вас діти любити...
15.
Входить до кімнати Самуїл Джин.
— Не спиш, сину?
— Ні, не сплю, тату...
16.
Рахіль цілує свого чоловіка. Жіночі ноги — пристрасні, в гарних, принадних
черевиках...
Володимирська гірка.
Жінка палить цигарку...
— Я, тату, буду з вами говорити.
— Так.
17.
Привиди: Входить жінка з робітником. Щось шепоче Самуїлу Джину.
Дає гроші. Самуїл Джин відмикає кімнатку, що під сходами. Повія з робіт-
ником ідуть туди.
— Це, тату, смерть.
Мойша грає, а з кривавих очей, де очі, — течуть сльози.
— Це, тату, голод.
Самуїл Джин пестить кошени.
— Це ж брехня.
18.
— Так не можна.
— А батьки наші чи не так жили?
Вулицею йде пузатий чоловік. У нього немов намощено живота. Підборіддя
товсте, широкіше. Шия в переборках. Очі пороссячі. В кишені гроші — копійки,
шаги. Іде чоловік, а копійки з кишені падають. Тоді біжать безпритульні, нама-
гається кожен хоч шага спіймати. А пузатий не дає. Тілом своїм на гроші лягає.
Повія. У неї носа немає. Кусає пузатому горло. І тече кров з горла, вся
вулиця в крові, немов зарізали кабана.

19.

— Я збудую міст. Він через Дніпро пройде. І над Києвом теж.

Прозоре тіло, тонкі залізні рейки немов мережка на плечах (сорочка гаптована) дівчини — такий той міст.

— Ой, сину, тим мостом не проїхати!

— Тату, тільки той, кому незабаром належить умерти, не бачить краси цього мосту!

20.

— Чого ти плачеш, тату?

— Невже мені належить умерти?

— Так, тату!

За вікном Поділ. Контрактовий будинок — над ним прапори. Дніпро.

— Та не страшна смерть, коли живе Борис Джин з Подолу.

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

1.

— Самуїл Джин помер — ви чули?

— Це той, що в Америці був?

— Так.

Дзвонять у дзвони в церквах на Подолі,

— А чому в церквах дзвонять? Він єврей?

— І в церквах дзвонять, бо то помер Самуїл Джин, а вже після нього не буде більш ніколи Самуїла Джина. За все те добре заплачено, за все червінцями дали нагороду. Будуть три дні дзвонити...

— А ховатимуть по якому?

2.

Хрещатим ідуть хлопці. Кожному заплатили по карбованцю за те, що ходитимуть вони аж до самого вечора по вулицям. На спині в кожного хлопця шматок дикту - рекляма. І за ними біжать люди, щоб прочитати, що реклямує спритний продавець.

3.

У хлопців на спині такі об'яви.

ВСІМ... ВСІМ... ВСІМ...

Учора, рівно о першій годині помер несподівано
САМУІЛ ДЖИН З ПОДОЛУ

Похорон сьогодні. Грає первокласна оркестра. Пиво
розпивочно й на винос.

4.

З Володимирської горки течуть униз людські струмочки. Молодь, старі, жінки, чоловіки, діти. І перед лавами людей оркестри. Грають мідяні труби, виблискують мідь під сонцем.

— Мамо, куди ми йдемо?

— На Подолі помер Самуїл Джин.

Жінка до другої.

— Діти більше нашого знають. Наші діти такі розумні.

5.

Через всю вулицю полотно.

— Сьогодні похорон Джина.

Біля пивниці великий натовп. Сюди йдуть, становляться тут, а в очі кожного спрага, кожному кортить побачити, як будуть ховати Самуїла Джина.

6. Рука злодія нищпорить у кишені сусіда. Гаманець.
— Гвалт, рятуйте! Грабують!
Рука гвалтівника поривається до жіночих грудей.
— Пробі, гвалтує!
... Гомін, крик, рух, очі, руки, ноги, тулуби.
Не заважайте, тут не... а похорон.
7. Вантажники знімають вивіску, що над пивницею Самуїла Джина.
Кладуть ту вивіску на чорний катафалк. Всі знімають капелюхи та побожно на грудях складають руки.
Паличка диригента над головою.
Смутного марша грає оркестра.
8. Похід іде вулицею. Поперед катафалк. На ньому — вивіска:
— Пивная Самуил Джин и К-о
За катафалком Борис Джин, сестра Рахіль, чоловік її, мати.
А зі всіх боків до катафалку пнуться люди, поспішають, один одному лізе на голову.
9. Кладовище. Остання промова Джина.
— Не страшна смерть, коли живе Борис Джин з Подолу.
В глибоку яму пускають вивіску. Землею засипають яму. А над могилою листаті каштани. Трусять вони листом на свіжу землю.
Ридає мати, кусає губи Джин, сестра Рахіль б'ється в істериці, а її чоловік тисне руку.
Диригент оркестри кінчає смутного марша, запалює цигарку.
10. Вантажник Корчак до товаришів своїх:
— Немає Самуїла — помер. Де тепер будемо пити?
Назустріч вантажникам по вулиці йде Мойша, ціпком пробує шлях знайти.
— Мойше! Нема Самуїла?
Вгору до хмар, бо не бачить вантажників, каже Мойша.
— Нема.

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА

1. Анна Хорт. Любов Бориса Джина.
Вона істеричка. Білява. Їй під очима нічні думки поклали грим. А сон їй нервовий, як у собаки. Красива, з багатой родини, матово-рожеве з тонкими рисами обличчя, сірі очі. І любить вона музику, а з композиторів найбільше Шопена та Бетховена. До того шукає, щоб слухати музику вночі, коли все стихає.
Музика доходить кульмінаційної точки, смутку музики не зупинити, — тоді плаче Анна Хорт, істерично плаче, не зрозуміти нікому, чи то сміх, чи що друге?
2. — Це наш піяніст, — Анно, — Мойша. Коли помер батько, він не працює, приходить до мене щодня й грає. Я пригадую тоді матір свою, пригадую сестру Рахіль, пригадую всіх, кого тепер біля мене немає, а Мойша грає.
І просить Анна Хорт.
— Заграйте, Мойше, щонебудь не від землі!
— Я так скоштував муки землі, я так багато бачив крові, що моя музика не від землі. Її переповнено боєм, туга в ній.
Мойша грає.

3.

В кімнаті Бориса Джина темно. Мойша сидить біля піаніно в куточку,— здається, що він руками не торкається клавіш піаніно, а струни грають.

А коло вікна, звідки краєвид на Дніпро, сидить Борис та Анна. Ніч запалює сигнальні перші зорі на небі.

— Я покинув родину, Анно! Вже нікого з них немає. Та й чи були вони? Незабаром я закінчу свій проект. Я буду робити через Дніпро міст. Я чоловік нового життя, Анно, я покажу людям нові шляхи. Я збагачу нашу країну, мене ніколи люди не забудуть!

Мойша, що тільки грав, немов величну симфонію виконував, стихає.

— Любий,— каже йому Борис,— на полтинника, піди повечеряй, а за півгодини знов приходить. Анна Хорт хоче ще послухати твоєї музики.

— А вже вечір пізній?

— Так, пізній. Ми на тебе ждемо!

4.

Мойша пішов. Ніч ходить навколо.

— Я тебе люблю Анно, я тебе так люблю!

Як у бальзаківських чи мопсанівських романах Анна Хорт каже:

— Я тебе теж люблю!

Борис захлинається від щастя. Йому в роті солодко, немов він смочче цукерки. І язик Анни, здається, тане в роті Бориса.

— Наша любов не така, як у всіх. Наша любов вища за людську. Її ще ніхто не коштував. Скільки ми не будемо пити з келеха нашої любови, нам до кінця любови не випити.

Анна Хорт істерично хлипає.

5.

— А хіба тепер, за більшовиків, така любов є? Хіба тепер, коли любов зіпсовано, можна про те мріяти?

— Мені кортить стати вище життя, кортить вгору піднятися, щоб любити...

— А ти мене будеш цілувати?

— Так, буду.

— І ми будемо спати в одному ліжку?

— Любов у більшовиків така, що сплять в одному ліжку, цілує чоловік жінку, пестить одно одного.

— Ні, у нас буде не так! Я тебе тільки цілуватиму!

6.

І вже здається Борису, що не Анна перед ним, а та жінка з Володимирської горки, що колись цілувала його вночі.

Тисне в обіймах Анну Борис. Пристрастю він запалився.

— Наша любов, говорить,— буде надземна!

А до кімнати входить Мойша.

7.

— Я ходив і вечеряв,— каже Мойша.— Я випив півпляшки горілки. Випив, щоб забути, що я на землі, щоб забути своє горе.

— А проте, хоч і випив я, хоч намагався все забути, я по землі ходжу, від неї мені не відсахнутися.

8.

Нервово стрибають плечі Анни. Мовчки сидить Борис. А Мойша починає пальцями пестити клавіші піаніно. Клавіші відчують їй ласку й струни співають.

ЧАСТИНА П'ЯТА

1.

— Управління шляхів —

Немов великий комод, де є багато різних шухляд і ті шухляди ще зранку відпирається. Стоїть будинок управління шляхів, вікнами доторкнувся до туману великого міста, спітнявіли шибки, крізь тм'яне скло шибко на вулицю жовті рядна лягають, світло пробивається. Мертвий будинок, а скільки там, у ньому, гомону та крику. Скільки там чисел, атраменту: від бігуна до бігуна ливною паперу землю вкрити можна, з атраменту ріки потекли б, гомоном - криком ворога перелякати можна.

Коли ж мури кам'яні, вікна шкляні, а до того ще й залізо, рейки залізні поміж поверхами — справжня кам'яниця.

Стоїть будинок, посміхається жовтими вікнами.

— Котися життя вулицею, а я камінь і те, що в мені, теж кам'яне...

2.

У парадному — двері важкі. Шкло товсте, жовта, мідяна основа, скалять зуби двері. Ще й шелестять двері, як вітер осінній в степу;

— Шу-у-у... Шу-у-у...

Цілий день шелестять двері, скалять зуби — мідяну основу, а біля дверей сидить сторож.

3.

— Вам кого? — запитує сторож Бориса Джина.

— Мені треба директора.

— Тринадцятий поверх. Кімната 1254.

4.

У ліфті ще одна жінка. І жінка та така кремезна та дебела, що Борису треба тулитися аж до стінки.

— У вас не болить голова, що так високо?

— Ні, я живу високо над Дніпром — звик на все згори дивитися.

Ліфт зупиняється.

5.

Кімната 1254.

— Без справи не заходити.

Директор за столом. Лисий, а на голові, немов плісінь лежить.

— Я — Борис Джин.

Директор підводиться, міцно тисне Джинову руку.

6.

Директор та Борис Джин біля мапи.

Борис розповідає про свій плян.

— Між цими двома містами немає гарного моста, немає й одної гарної залізничної колії, що допомогла б економічно відродитися найбільше багатій частині нашої країни. Ще раніш тут мали прокласти залізницю та ось тут поставити залізничний міст, але потім порушили цей плян. Тоді витратили дуже багато грошей на цю справу, але вони в пірву пішли.

Директор уважно слухає.

7.

Борис Джин на чорній дошці, що поруч з мапою, рисує.

— Ось коротенько те, про що я вже писав до Управління. Коли ми збудуємо міст, країна збагатіє, поліпшиться товарообіг, нова, сильна артерія заграє хлібом на південь та на північ. Використання сили води, що його передбачає мій плян, дасть можливість збудувати велику електростанцію, а на випадок війни...

Борис Джин низько схиляється перед директором.

8.

— Ще треба сказати, що той проєкт, що я його подав до управління, задовольняє всі вимоги сучасного. Ви бачили, яка прозора тканина моста, ви бачили, які красиві всі частки моста, навіть найдрібніші, як міст нагадує туман над Дніпром?

— Так, — каже директор, — ваш проєкт неймовірний, але його за вашими обрахунками так легко виконати. Ми вже його перевірили: він прекрасний, ваш проєкт. Завтра на засіданні президії ми його ще раз заслухаємо, щоб з весни вже почати там роботу.

Борис Джин виходить.

— Наш інженер Борис Джин! — шелестить у всіх кімнатах Управління.

9.

Директор каже своєму помічникові.

— Нехай експерти ще раз перевірять проєкт. Коли там-і на цей раз не знайдуть помилок, — ми доручаємо будівництва мосту Борисові Джину, він цю роботу зробить і нам буде заздрити всесвіт.

10.

— Це дивний проєкт, — каже головний експерт. — Коли на нього поглянути, на око спадає фантастичність, а не реальність проєкту. Але ми вже п'ять раз його перевіряємо, — немає жадної помилки ні в планах, ні в підрахунках. Зачарований проєкт.

11.

Борис Джин у себе дома. Анна Хорт, дружина його, довго сподівалася, коли він повернеться з Управління.

— А як, мій любий? — запитує вона.

— Радість нам, Анно. В проєкті немає жадної помилки. Ще раз перевірять, і твій Борис буде будувати великий міст.

— Невже там немає помилок?

— А хіба людині помітити помилку в кругозвороті сонця?

12.

— Мойша на кухні зранку сидить. Тебе сподівається.

— Зранку?

— Так!

— Погукай його!

13.

— Що тобі, Мойше?

— Я прийшов сказати, що старий Самуїл Джин вже помер...

— Він давно помер, Мойше...

— Ні, тільки вчора...

— Дай йому поїсти, Анно.

Мойша пішов на кухню.

— Він зовсім збожеволів, Анно...

— У мене є ще одна радість, Борисе. У нас буде син.

(Далі буде)

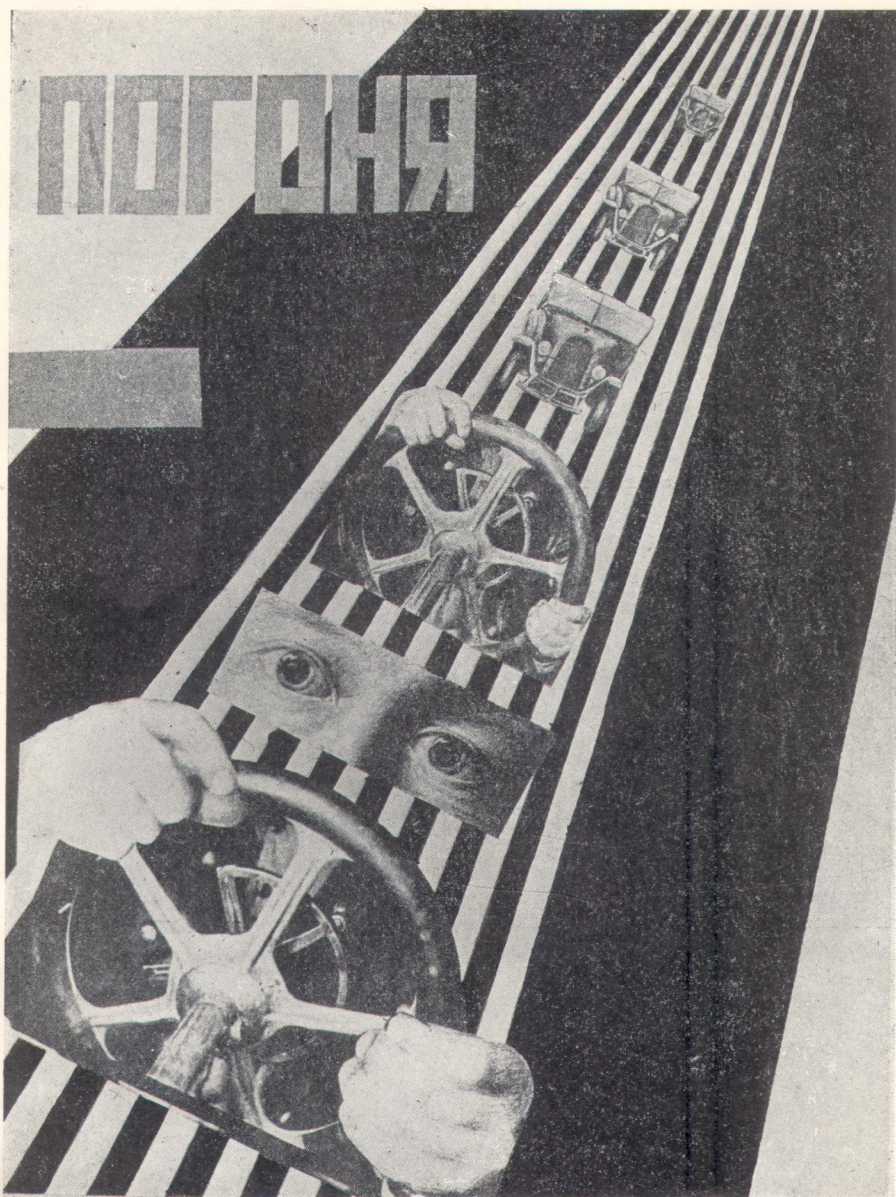
ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА
НА 1929 РІК НА ЖУРНАЛ
НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

М. БРОДСЬКИЙ, А. НІКОЛАЄВ (Ленінград)

КІНО - ПЛЯКА

Кіно - плякату ще нема. Все, що досі зроблено в цій галузі — наслідок малярства, його законів. Художник не зрозумів кіна. Атавістичне почуття статички затемнювало кіно - динаміку.

Подаємо перші спроби, що виявляють динаміку фільму в його тематичному зростанні.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

М. БРОДСЬКИЙ, А. НИКОЛАЄВ (Ленінград)

КІНО - ПЛЯКАТ

А. ПЕТРИЦЬКИЙ

ПОРТРЕТ (Олія). 1929 р.

А. ПЕТРИЦЬКИЙ

ПОРТРЕТ. 1929 р.